Vragen en antwoorden Begroting 2027 en ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027

Algemeen & Paragrafen

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
A.1	Blz. 83 hoe verhouden de indicatoren op Maatwerk WMO en lopende reintegratievoorzieningen zich tot elkaar? (waar staat je gemeente)	De grafieken Maatwerkarrangementen Wmo en Lopende re-integratievoorzieningen kunnen niet een op een met elkaar worden vergeleken. De indicator Maatwerkarrangementen Wmo omvat diverse vormen van specialistische ondersteuning, zoals huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen, gericht op zelfredzaamheid en participatie van inwoners. De indicator Lopende re-integratievoorziening betreft daarentegen inwoners die ondersteuning ontvangen gericht op arbeidsinschakeling en participatie op de arbeidsmarkt. Deze indicatoren geven inzicht in verschillende onderdelen van het sociaal domein.
A.2	Blz. 83 Indicator Sport: Is hier ook bewegen in meegenomen of alleen sport?	De data komen uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen van het RIVM, CBS en de GGD's. Deze monitor vindt eens in de vier jaar plaats met uitzondering van 2022 i.v.m. de coronapandemie. Hier worden meerdere zaken uitgevraagd waaronder dus of men wekelijks sport. Bewegen in het algemeen is in deze vraagstelling niet meegenomen. Hier zijn wel vanuit de Gezondheidsmonitor gegevens van, namelijk welk percentage van de inwoners voldoet aan de beweegrichtlijnen, hoe vaak per week men bot- en spierversterkende activiteiten beoefent en hoe vaak per week men matig tot intensieve inspanning heeft. Ook deze cijfers zijn, net als de cijfers voor het percentage wekelijkse sporters, positiever ten opzichte van 2022 en 2020.
A.3	Kan/Mag het tarief voor de OZB-niet woningen nog verder gedifferentieerd worden?	Differentiatie binnen het tarief van niet-woningen kan en mag niet. Bijvoorbeeld aparte tarieven voor winkels, agrariërs etc. Dit is niet mogelijk.
A.4	Hoe hoog is het verzuimpercentage binnen de gemeente Aalten de afgelopen 3 jaren?	In 2026 bedraagt het gemiddelde verzuimpercentage 5,5 %. Voor 2027 is de doelstelling om dit percentage verder te verlagen. Gemiddeld gemeentelijk ziekteverzuimcijfer voor 2026 bedraagt 7,1 % en algemeen landelijk bedraagt dit 5,8%. Voor 2025 en 2024 beschikken we helaas niet over de cijfers i.v.m. problemen personeelssysteem.

Programma 1 Ruimte

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
1.1	De bestemmingsreserve wegen lijkt op termijn niet voldoende. Kan het onderhoud soberder?	Bij de inrichting en uitvoering staan doelmatigheid en veiligheid centraal. Daarbij worden maatregelen getroffen die noodzakelijk zijn om aan de gestelde eisen en verantwoordelijkheden te voldoen. Verdere versobering wordt niet nagestreefd omdat dit afbreuk kan doen aan de kwaliteit, bruikbaarheid of veiligheid van de weg.
1.2	Urgentiebepaling huisvestingsverordening: Hoe werkt de urgentiebepaling, welke doelgroepen, waar is het budget voor bedoeld?	De urgentiebepaling is een onderdeel van de nieuwe huisvestigingsverordening. Daar zijn de verplichte landelijke doelgroepen in opgenomen. De regio heeft besloten daar ook nog een viertal doelgroepen toe te voegen. De verordening en de urgentie doelgroepen zullen in Q1 2027 aan de raad worden voorgelegd. Er gaat een afzonderlijk urgentiebureau komen (transferpunt) komen die de urgentie gaat bepalen voor de acht gemeenten. Dit transferpunt zal betaald moeten gaan worden. Zo ook de gesprekken die er moeten komen om te bekijken of de inwoners in aanmerkingkomen/kansrijk zijn om voor een urgentie. Tot slot zal er een bezwaar en beroepsprocedure moeten komen, deze inrichtingskosten komen ten laste van dit budget: - Onafhankelijk transferpunt voor de urgentiebepaling. - Medewerkers die gesprekken gaan voeren. - Bezwaar en beroep mogelijkheden. De urgentie doelgroepen zijn: • Mantelzorgers of ontvangers • Ernstige en chronische medische klachten • (Ex) dak en thuislozen • Slachtoffers van huiselijk geweld en mensenhandel • Uitstroom beschermd wonen • Uitstroom uit klinische geestelijke gezondheidszorg • Uitstroom accommodatie jeugdhulp • Uitstroom (jeugd) detentie • Dak en thuislozen met minderjarige kinderen • Uitstroom uit lokale tijdelijke maatschappelijke opvang • Minderjarige AMV-er zonder nareizigers.
1.3	Aanpak energiearmoede is onomkeerbaar. Wordt door de gemeente hierop geanticipeerd met beleid?	Ja, daarom starten we met de herijking van onze aanpak op het gebied van energiearmoede. We zijn daarnaast ook afhankelijk van landelijke regelingen en beleid. De SPUK Energiearmoede gelden vanuit het Rijk vervallen in 2027. Er is nog geen zicht op een nieuwe financieringsvorm aan gemeenten om nieuwe gemeentelijke energiearmoede aanpakken vorm te geven. Bij continuatie en verbetering van de gemeentelijke aanpak energiearmoede zullen er gemeentelijke gelden beschikbaar gesteld moeten worden.
1.4	Het pand Schaersvoorde Dinxperlo wordt verhuurd aan St de Kiem voor maatschappelijk initiatieven. Wat zijn de maatschappelijke initiatieven en is dit geen concurrentie voor het Kulturhus?	Wie er op dit moment allemaal gebruik maken van de Kiem is te vinden op hun website https://mfadekiem.nl/. Onderdeel van het onderzoek dat op dit moment door Spectrum wordt uitgevoerd is te kijken hoe beide voorzieningen aanvullend kunnen zijn op elkaar.
1.5	Voor de opvang van asielzoekers wordt aangeven 200 opvangplaatsen maar ook 143. Hoe zit dit?	De huidige wettelijke taakstelling voor de gemeente ligt nu op 200 opvangplaatsen. Inmiddels heeft de minister de indicatieve taakstelling voor de 2de cyclus vastgesteld. Door daling van de landelijke instroom van asielzoekers is berekend dat de gemeente Aalten in de 2de wetcyclus van de Spreidingswet tenminste 143 asielzoekers dient op te vangen. Of deze taakstelling definitief wordt, wordt pas duidelijk nadat de provincie Gelderland alle plannen van de subregio's heeft ontvangen, waarmee duidelijk wordt of de provincie aan de opgelegde taakstelling voldoet. Daarna wordt het Gelders

		PRT-Plan aangeboden aan de minister die vervolgens de definitieve taakstelling vaststelt en zijn besluit publiceert in de Staatscourant.
1.6	Kan er inzicht worden gegeven in verkoop van kavels of hectare voor bedrijven in enig jaar?	Dat inzicht is niet te geven met 1 druk op de knop. De verkoop en uitgifte staan allemaal als afzonderlijke zaak vermeld in ons zaaksysteem Join. Het vraagt de nodige tijd om dit uit te zoeken.
1.7	De bijdrage aan de ODA is weer fors gestegen. Hoe houden we hier grip op?	In aanloop naar 2030 zijn extra middelen noodzakelijk om straks op hetzelfde kwaliteitsniveau te kunnen fuseren met de omgevingsdienst Veluwe. Bijvoorbeeld verschillende werkprocessen en financieringssystematiek zullen op elkaar moeten worden afgestemd. We proberen dit beter te sturen door per halfjaar een overleg te hebben waar ook de financiële specialisten aansluiten om de voortgang te bespreken. Daarnaast worden we per kwartaal op de hoogte gehouden van de financiële ontwikkelingen en waar nodig worden taken bijgestuurd.
1.8	Er ontstaat in 2027 een eenmalig voordeel op de kapitaallasten van wegen hoe kan dit?	Dit komt omdat reconstructie zijn doorgeschoven. Er is wel gekeken of dit qua veiligheid en andere werkzaamheden bijv. aan de riolering mogelijk is.
1.9	Wat is de stand van zaken m.b.t. het Soortenmanagementplan (SMP)?	Een deel van de onderzoeken zijn nu afgerond. Er wordt gewerkt aan een Pré-SMP compensatie plan om alternatieve verblijfplaatsen te realiseren zodat we volgend jaar een Pré-SMP vergunning kunnen aanvragen bij de provincie Gelderland. Dit geeft juridische dekking om te kunnen blijven isoleren in de kernen. Dit is een tussenstap richting het echte SMP.
1.10	In het landelijk nieuws is vermeld dat de CV ketel voor eind 2029 moet worden vervangen door een hybride warmtepomp. I Welk beleid heeft de gemeente om de inwoners te ondersteunen?	Naar aanleiding van de recente kabinetsplannen geldt dat vanaf 2029 bij vervanging van een cv-ketel in veel situaties waarschijnlijk gekozen moet worden voor een (slimme) hybride warmtepomp of een vergelijkbaar duurzaam alternatief. Het kabinet werkt deze plannen voor 2029 nu verder uit. Met het opstellen van ons warmte- en koudeprogramma volgen wij de landelijke ontwikkelingen en verwerken wij dit in ons definitieve uitvoeringsprogramma. Daarin wordt ook bepaald hoe wij onze inwoners kunnen ondersteunen.

Programma 2 Sociaal Domein

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
2.1	Blz. 23 Gebruik van data voor vroegsignalering en monitoring; Kunnen wij binnen de privacy regels voldoende data genereren?	Vroegsignalering is een wettelijke taak om betalingsachterstanden in een vroeg stadium op te sporen en zo problematische schulden te voorkomen. Wij ontvangen data van betalingsachterstanden van verhuurders, energiemaatschappijen, zorgverzekeraars en Vitens. Per 1 juli 2027 komen daar de hypotheekachterstanden nog bij. Daarnaast ontvangen we van het Centraal Administratiekantoor (CAK) periodiek een lijst in het kader van de regeling betalingsachterstand zorgpremie (langer dan 6 maanden geen zorgpremie betaald). Verder is er geen andere wettelijke grondslag om data van betalingsachterstanden te genereren. Zelfs het intern delen van betalingsachterstanden (of latere beslaglegging) in gemeentelijke belastingen is formeel niet toegestaan via de vroegsignalering. Uiteraard willen we graag meer data van betalings-achterstanden genereren, maar we zijn afhankelijk van de wettelijke grondslagen. Wel biedt de Wet proactieve dienstverlening (recent aangenomen door de TK) waarschijnlijk nog aanvullende mogelijkheden om via vroegsignalering data te delen/ontvangen. Deze wet is echter een groeiwet. Vroegsignalering is landelijk volop in ontwikkeling. Op 21 september 2026 zijn er nieuwe bestuurlijke afspraken gemaakt, maar die hebben grotendeels betrekking op het verbeteren van de effectiviteit van vroegsignalering en niet op uitbreiding van signaalpartners en dus datadeling.
2.2	Blz. 84 Aantal schoolverlaters en verwijzers naar Halt is veel hoger dan voorgaande jaren? Hoe komt dat?	Het aantal voortijdig schoolverlaters is inderdaad hoger dan de jaren ervoor, maar nog steeds lager dan landelijk. Een reden lijkt de uitstroom na de ISK die nog niet soepel verloopt, maar dit wordt niet als zodanig geregistreerd. De cijfers betekenen overigens niet dat jongeren niet meer teruggaan naar school. Alle jongeren krijgen passende begeleiding. De verwijzingen naar Halt zijn niet direct uitlegbaar waarom dit hoger is. Dit lijkt vooralsnog geen trend.
2.3	Blz. 8 Laborijn, komt de stijging van de uitvoeringskosten puur door de daling van het aantal Wsw'ers? Groot verschil 2029/2030.	Ja, de stijging van de uitvoeringskosten wordt met name veroorzaakt door het toenemende tekort op de uitvoering van de Wsw binnen Laborijn. Sinds de invoering van de Participatiewet neemt het aantal Wsw-medewerkers geleidelijk af en daarmee ook de rijksmiddelen die hiervoor beschikbaar worden gesteld. De uitvoeringkosten dalen echter minder snel dan de rijksbijdrage, waardoor het tekort oploopt.
2.4	Blz. 21 Taalcentrum Laborijn, er staat dat de kosten waarschijnlijk gedekt kunnen worden vanuit de SPUK. Waarom is dit zo voorzichtig geformuleerd?	In de businesscase van het Taalcentrum Laborijn is uitgegaan van een bepaalde omvang: bij een hoger of lager volume inburgeraars kunnen de kosten en beschikbare middelen afwijken. Om die reden is er voorzichtig geformuleerd dat de kosten van het Taalcentrum naar verwachting gedekt kunnen worden uit de SPUK-middelen inburgering. Wanneer de SPUK-middelen ontoereikend blijken, zal Laborijn financieel bijsturen door scherper te sturen op inzet en kosten. Daarnaast kunnen beschikbare SPUK-reserves worden ingezet. Een eventueel tekort komt ten laste van het weerstandsvermogen of het jaarresultaat van Laborijn en niet van de gemeentelijke bijdrage.

2.5	Blz. 20 micro-impulsenregeling, weten verenigingen deze regeling te vinden?	Ja, mensen weten de micro-impulsenregeling te vinden. Vorig jaar is deze regeling volledig uitgenut.
2.6	Blz. 8 Yunio structureel 81.000 nadeel, is preventie zo duur?	Naast de jaarlijkse indexering en CAO bijstellingen hebben we ook te maken met een grotere vraag naar begeleiding voor kwetsbare jonge moeders. Dit zijn langdurige trajecten die al voor de geboorte worden ingezet en 1.5 jaar doorlopen. De resultaten zijn heel positief en juist de inzet op de eerste 1000 dagen zijn erg belangrijk. De moeders worden zodanig begeleid dat ze het daarna zelf kunnen. In alle gemeenten in de Achterhoek is hier een piek in te zien en is Voorzorg ineens erg gegroeid.
2.7	Blz. 68. De lasten voor de toegang en eerstelijnsvoorziening stijgen in 2026 en de jaren daarop aanzienlijk. Deze stijging komt niet overeen met de toelichting op p. 68. Kan dit toegelicht worden?	De toelichting op blz. 68 betreft de toelichting op het verschil tussen de jaarschijven 2026 en 2027 en volgende jaren. De stijging van de lasten op dit taakveld wordt voornamelijk veroorzaakt door een gewijzigde toerekening van loonkosten aan de diverse taakvelden. Medewerkers registreren uren in het tijdschrijfsysteem, waarna deze op basis van de geldende taakveldvoorschriften worden toegerekend aan de verschillende taakvelden. Met ingang van 2025 zijn wijzigingen doorgevoerd in de taakveldindeling. Hierdoor worden bepaalde personeelskosten anders verdeeld over de taakvelden dan voorheen. Het betreft een verschuiving tussen taakvelden, onder ander ‘Coördinatie en beleid Wmo/Jeugd’ en ‘Hulpmiddelen en diensten (Wmo)’. De stijging die zichtbaar is op dit taakveld hangt daarom samen met deze gewijzigde kostenverdeling en niet met een toename van de daadwerkelijke activiteiten of uitgaven.

Programma 3 Bedrijfsvoering

Geen genotuleerde vragen & antwoorden voor programma 3 Bedrijfsvoering.

Ontwikkelingen met financiële consequenties begroting 2027

Nr.	Bladzijde/vraag	Antwoord
O.1	Blz. 26. Cultuureducatie Naast de cultuurcoach bij de bibliotheek is er ook een talentverbinder cultuur bij Figulus. Wat is het verschil in taken?	In de cultuurnota is opgenomen dat we werken aan de ontwikkeling van een cultuurplatform/cultuurpunt. Dit wordt een centrale plek waar culturele instellingen, makers, vrijwilligersorganisaties, onderwijs en maatschappelijke partners elkaar kunnen vinden, kennis kunnen delen en samenwerking kunnen ontwikkelen. De talentverbinder cultuur (bekostigd vanuit Plan Talent) is ondergebracht bij Figulus Welzijn richt zich primair op het laten meedoen van inwoners in een kwetsbare situatie aan kunst en cultuur. De focus ligt op het sociaal domein en het leggen van nieuwe verbindingen van inwoners en specifieke doelgroepen met cultuur, talentontwikkeling en participatie. Daarbij werkt de talentverbinder vooral vanuit maatschappelijke vraagstukken en de verbinding tussen cultuur én zorg, welzijn, onderwijs en inclusie. De cultuurcoach die vanuit het cultuurpunt werkzaam zal zijn, heeft een bredere en meer strategische opdracht. Deze functie richt zich op het versterken van het culturele netwerk als geheel en het leggen van verbindingen tussen cultuur, recreatie en toerisme, erfgoed, economie, onderwijs en het sociaal domein. Daarnaast heeft de cultuurcoach een trekkende rol in de verdere ontwikkeling, zichtbaarheid en doorontwikkeling van het cultuurplatform/cultuurpunt. Waar de talentverbinder zich dus vooral richt op het verbinden van inwoners en doelgroepen, richt de cultuurcoach zich op het versterken van de culturele infrastructuur, het stimuleren van samenwerking tussen organisaties en het uitvoeren van de ambities uit de cultuurnota. De functies vullen elkaar daarmee aan, maar hebben een duidelijk verschillend doel, werkveld en verantwoordelijkheden.
O.2	Blz. 16 Beleidsvisie beweegvriendelijke leefomgeving Is het een idee om het gefaseerd in te voeren i.p.v. nieuw geld erbij? Er is een budget, hou het bij het budget?	Een gefaseerde invoering is mogelijk en gebeurt ook via de uitvoeringsagenda. Het is echter niet realistisch om alle ambities binnen de huidige budgetten te realiseren. Een beweegvriendelijke leefomgeving vraagt op onderdelen om extra investeringen bovenop regulier onderhoud en vervanging.
O.3	Blz. 17 Sterke lokale teams Waar zit de besparing in?	De opbrengsten van deze investering laten zich niet direct vertalen in financiële termen, maar liggen primair in maatschappelijke winst: een positieve bijdrage aan het welzijn van inwoners, een grotere sociale impact en een beter passend antwoord op hulpvragen. Tegelijkertijd mag worden verwacht dat deze investering zich op de langere termijn terugverdient, door minder, en voorkomen van, escalaties, het voorkomen van overlap in werkzaamheden, het eerder in beeld krijgen van hulpvragen waardoor we verwachten minder specialistische en daardoor minder dure zorg te hoeven inzetten.
O.4	Blz. 17 & 19 Sterke lokale teams & inloopvoorzieningen Kan de inloopvoorziening gecombineerd worden met het Sterke lokale team?	Dat is niet mogelijk. De inloop heeft op het gemeentekantoor geen mogelijkheden, de ruimtes zijn te klein, en voldoen niet in het verbinden van inwoners. Daarbij heeft de inloop in de Pol mooie verbindingen met de andere activiteiten die daar worden gehouden zoals onder andere, lunch lokaal, de culturele inloop, en andere activiteiten. De inloop zal wel een vindplaats worden voor de toegang en het Sterke Lokale Teams, omdat de organisaties die daarin werken ook de activiteiten begeleiden.

O.5	Blz. 22 Samen sterk in opvoeden lijkt heel erg op de programma's die ook al op Schaersvoorde plaatsvinden. Hier komen weinig ouders op af. Kernvraag is oe bereik je ouders. En wordt het programma op Schaersvoorde bekostigd door gemeente?	Samen sterk in opvoeden is niet te vergelijken met een ouderavond, als dat bedoeld wordt met een programma op Schaersvoorde. Bij Samen sterk in opvoeden heeft de ouder een hulpvraag en meld zich daardoor zelf, of via de school bij de gemeente om hulp of advies. Door de ouders collectief een training aan te bieden proberen we te voorkomen dat duurdere individuele zorg nodig is en ouders sterker te maken. De gemeente subsidieert Schaersvoorde om programma's in te zetten op school waarbij leerlingen voorlichting krijgen op diverse sociaal maatschappelijke thema's.
O.6	Blz. 21 ISK Is het aantal ISK jongeren toegenomen of afgenomen en hoe staat dat in verhouding tot de investering die daar nu voor gevraagd wordt?	Het aantal ISK jongeren is op dit moment nog niet zozeer toegenomen, maar er worden nog wel nareizigers verwacht. De ISK gaat ervan uit dit aan te kunnen. Met de preventieve inzet op de school willen we voorkomen dat problemen groter worden en dat er tijdig aandacht is voor wat deze jongeren hebben meegemaakt. Zonder goede begeleiding komen de jongeren ook vaak moeilijk tot leren.
O.7	Blz 26. Cultuureducatie Er wordt al veel gedaan (CJP en CMK). Is dit niet voldoende. Is het nodig om dit nog uit te breiden?	CMK en CJP (vrije tijd, VO) zijn belangrijke regelingen voor cultuur en cultuureducatie, maar bieden geen structurele financiering voor de lokale coördinatie en ondersteuning die nodig zijn om deze regelingen goed in te zetten. De bibliotheek vervult als Cultuurpunt juist deze verbindende rol door scholen te ondersteunen bij CMK-aanvragen, onderwijs en cultuuraanbieders met elkaar te verbinden en de kwaliteit en continuïteit van cultuureducatie te borgen. De taken werden voorheen uitgevoerd door Sceda (stichting Cultuureducatie Dinxperlo en Aalten), maar door de kwetsbaarheid van deze organisatie is ervoor gekozen deze onder te brengen de bibliotheek, als cultuurpunt. De aanvullende gemeentelijke middelen zijn daarom niet enkel bedoeld voor uitbreiding van het aanbod, maar voor het duurzaam borgen van de ondersteuningsstructuur rond cultuureducatie. Daarmee blijft cultuureducatie toegankelijk en goed georganiseerd voor scholen en leerlingen in de gemeente.